

Kvalitetsarbete i praktiken

Utvärdering eller uppföljning?

Skillnaden mellan uppföljning och utvärdering handlar främst om tid och analys, två aspekter som är beroende av varandra.

En **uppföljning** kan göras löpande och mer rutinmässigt. Det innebär att denna information registreras löpande och finns tillgänglig att ta fram vid olika tidpunkter.

En **utvärdering** är inte en löpande verksamhet. Det har att göra med den andra aspekten, analysen.

Se skillnaderna mellan uppföljning och utvärdering i modellen nedan.

Uppföljning	Beskriver och följer en utveckling eller verksamhet.
Utvärdering	Förklarar, analyserar, bedömer och värderar utvecklingen.

Något förenklat går det att säga att uppföljningen **beskriver** och följer en utveckling medan utvärderingen **förklarar** genom att analysera, bedöma eller värdera en utveckling.

En utvärdering bygger alltså inte bara på den uppföljningsinformation som finns tillgänglig för tillfället, utan på specifik information som måste tas fram i särskild ordning.

En utvärdering kan därför inte göras lika ofta som en uppföljning, eftersom utvärderingen är mer omfattande och tidskrävande.

Utifrån det ansvar som den enskilda folkhögskolan har för uppföljning/ utvärdering behöver ni bestämma vilken kunskap som behövs och vilken

ambitionsnivå som är rimlig och möjlig.

Vilka möjligheter eller förutsättningar finns i övrigt att ta del av från hur andra folkhögskolor arbetar? Eller vad säger forskningen om goda pedagogiska metoder?

Kanske räcker det med löpande uppföljningar som ger indikation på hur deltagare uppfattar skolans kurser och utbildningar. Sedan kan ni varva det med utvärderingar vid vissa tillfällen som ger mer ingående kunskap.

Till exempel: vilka faktorer eller mekanismer som gör att verksamheten fungerar bra respektive mindre bra i förhållande till något valt bedömningskriterium

Frågor att fundera kring vid utvärdering:

- Varför görs utvärderingen?
- Vad är syftet?
- Vad kan vi få reda på?
- Hur ställer vi frågorna för att få reda på det vi vill veta?
- Hur kan resultaten användas?
- Hur kan olika gruppers behov och önskemål kartläggas?
- Vilka grupper berörs?
- Extern eller intern utvärderare?
- Vilken design?
- Hur ska vi samla in och bearbeta data?
- Vem ska göra första analysen av resultaten?
- Hur ska information om resultaten spridas till berörda?
- Vem/vilka ansvarar för de effekter spridningen av resultaten kan få?
- Hur ska resultaten omsättas i verkligheten?
- Hur och när ska uppföljning av utvärderingens resultat ske?

Olika typer av utvärderingar

Grovt indelat finns tre olika typer av utvärderingar. Dessa beskrivs lite kort under rubrikerna som följer.

Utvärdering som punktinsats (diagnostisk)

En ganska enkel och väldigt vanlig form av utvärdering. Denna metod ger en diagnos över tillståndet just nu. Vanliga frågor i en diagnostisk utvärdering är: Vad är bra? Vad är dåligt? Vad kan förbättras?

Utvärdering som projekt (summativ)

En summering av en bestämd tidsperiod, en sorts slutvärdering. Denna metod är vanlig inom projekt som har en början och ett slut.

Ett vanligt redskap inom den summativa metoden är SWOT-analys (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats).

Utvärdering som process (formativ)

En sorts processutvärdering som kräver lite mer tid. Här söks och identifieras förändringar under processens gång: ny information, ny kunskap, förändrade handlingsmönster, omprövade värderingar.

Ett verktyg som används inom den formativa utvärderingen kallas 360 grader. Den kan till exempel gå ut på att djupintervjua alla inblandade så som personal och deltagare, för att få en helhetsbild av ett projekt.

Källa för info på denna sida:

<https://foreningsresursen.fi/inspiration/utvarderingsmetoder>